РІК III. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ 27. ЖОВТНЯ 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 44.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чверть-річно 2 зол. 50 сотиків. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

НА СТРІЛЕЦЬКІЙ МОГИЛІ

Перед днем Першого Падолиста

Одинайцять літ минає від історичних днів на нашій галицькій землі, днів зриву до волі.

Великі жертви приніс тоді наш нарід: жертви крови своїх синів, великі жертви моральні й матеріяльні. Ті жертви покладено на жертівнику великої ідеї, щоб була

„В своїй хаті своя правда...“

Волею Всевишнього нам не судилося здійснити національне стремління, яке здійснили инші народи. Проминула історична хвиля, перейшло через нас колесо історії. І ми знову позаду...

„Спить ряд могил давно німих
„Під тихим світлом зір сумних...

Чому воно так? Се питання болючо ранитиме нашу свідомість в роковини памятного зриву, в день 1. листопада.

Вкорінився у нас поганий звичай бачити причину всіх наших нещасть у „воріженьках“ або „нещасній долі“, в „обставинах“ і т. п. Велика це наша хиба. Бо, звалюючи вину на когось иншого, ми забуваємо про власні недостачі. А тих недостач у нас стільки, що вартоб нам час до часу робити обрахунок нашої національної совісти. Цей обрахунок зробім у день народніх Поминок, на могилах тих героїв-мучеників, що життя своє поклали для щастя всего народу. Нехай цей день буде днем провірки нашого дотеперішнього поступовання, день постанови поправи і днем віднови.

Перш за все, чи сповнили ми наш обовязок супроти Того, без Волі котрого не тільки не повстала ніяка держава, але найменша ростинка не може жити. Чи не хотіли ми будувати нашої спільної хати на самих матеріяльних підвалинах? Чи не викидали ми вже заздалегіть з неї Бога, ще заки вспіли її збудувати? Словом, чи зробили ми все, щоб у нашім змаганню заслужити Боже благословенство?

Такі думи хай нависнуть над нашими чолами, коли в день 1. листопада похиляться в честь і память незабутніх борців великої Ідеї.Такі думи не ганьблять не понижують. Навпаки!

Тим сміливіще піднесуться наші чола після того. Тим твердший буде наш погляд і кріпша постанова: витревати в добрі і правді для щастя своїх близших і дальших, для щастя загалу. Щира молитва за „вічний упокій“ душ наших героїв нехай буде для них нашим найкращим дарунком. Тоді день жалоби стане для нас днем посіву для нових жнив у краще завтра. Як серед умираючої в осени природи з рук сівача-хлібороба у свіжо зорану ниву паде зерно прийдешніх жнив, так нехай ці Великі Поминки стануть посівом для кращої будучини нашого народу.

Німецький народ рішає

У ЗАГАЛЬНІМ ВСЕНАРОДНІМ ГОЛОСУВАННЮ.

Плян Юнга. — Закріпощення німецького народу. — Націоналісти не мають виглядів побідити.

В Німеччині відбувається тепер плєбісцит, себто загальне народне голосування в справі затвердження (ратифікації) пляну Юнга, що установляє висоту й речинці платности німецьких воєнних довгів побідним державам. Сей плян, названий від імени проєктодавця Гілтона Юнга, пляном Юнга, приняли німецькі міністри теперішного уряду на конференції великих держав в Газі, на місце давнього пляну Давза. Проти теперішнього уряду, якого канцлєром є соціяліст Міллєр, виступають дуже остро німецькі націоналісти. Їх провідник Гугенберґ назвав плян Юнга закріпощенням німецького народу, а німецьких міністрів, який цей плян приняли, обвинив прямо за зраду батьківщини.

Державні закони (конституція) Німеччини предвиджують два роди загального народнього голосовання, а саме: 1) народ висловлює побажання, щоб вирішено так, а не інакше, а парлямент більшістю голосів це побажання потверджує, або відкидає. Коли побажання народу парлямент більшістю прийме, то воно стає тоді законом, а коли відкине то тоді 2) народ вирішує більшістю всіх управнених до голосовання громадян, що так має бути, і це рішення стає вже законом.

Такий випадок зайшов якраз тепер, коли націоналісти зажадали щоб не парлямент, а сам народ рішав про те, чи буде платити воєнні відшкодовання, чи ні. Оскількиб справді прийшло до цього, що народне голосування відкинулоб плян Юнга, то тоді Німеччина мусілаб закинути свою дотеперішну політику сповнювання наложених на неї мировими договорами зобовязань супроти держав побідників. Тоді знова прийшлоб до застрення відносин між европейськими державами.

Але, як можна судити, націоналістам не вдасться здобути більшости голосів, себто поверх 20 міліонів голосів німецьких виборців для повалення пляну Юнга. Що найбільше можуть вони в першім голосуванню зібрати потрібних для висловлення побажання народу 4 міліони голосів. Парлямент, що в більшости складається з прихильників уряду, не ухвалить цього побажання і німецький уряд далі провадитиме свою мирну політику.

КРЕДИТИ ДЛЯ ХЛІБОРОБСТВА

Банк Польський рішив підвищити кредит для хліборобства на 5 міліонів золотих, себто до висоти 45 міл. Інституції, які посередничать в уділюванню сих кредитів під застав хліборобам, мають зголоситися в дирекції банку з домаганням дальших кредитів. Українським хліборобам з тих усіх допомог польського Банку ніяка користь, бо як показують числа, то кредити одержують тільки хлібороби в Познанщині, а також польські землевласники в Галичині.

НЕМА ДУРНИХ!

Большевицькі газети обурюються на українських хліборобів, що вони не хочуть продавати збіжжа державі. Пощо тут обурюватися: большевицька держава платить за пуд (16 кг) хліба 1·20 карбованця, а в приватній торговлі той сам пуд коштує від 5—9 карбованців.

КОМУНІСТИЧНИЙ ЗАГОВІР У ФРАНЦІЇ

В Парижі відкрила поліція комуністичний заговір, якого ціллю було викликання революції й повалення теперішнього державного устрою. Участь у заговорі брали також чотири посли до французького парляменту. Загалом арештовано 160 заговірників, багато викритих успіло втекти заграницю.

РАКОВСЬКИЙ АРЕШТОВАНИЙ

Німецькі часописи доносять, що по чуткам з большевії арештовала большевицька чека Раковського, колишнього голову Раднаркому Радянської України в Харкові. Раковський є прихильником Троцького, котрого теперішний большевицький диктатор Сталін прогнав з краю. Його мали вивести на заслання в Сибір, до міста Барнаулу, що лежить 300 кільометрів на захід від Томська.

БРАЗИЛІЙСЬКА ДУХОВНА СЕМИНАРІЯ В РИМІ

Сего місяця має відбутися в Римі посвячення угольного каменя під нову бразилійську колєгію. В торжестві посвячення візьмуть участь паломники з Бразилії, котрі прибули до Риму на ювилей св. Отця Пія XI.

ВУЛЬКАНИ НА КАМЧАТЦІ

На Камчатці знову став вибухати вулькан Горілий, котрого від 60 літ уважали вигаслим. Здалека видко вибухаючий в гору вогонь і спливаючі потоки ляви. На Камчатці є тепер 7 чинних вульканів.

ЄРОМОНАХ СЕРАФИМ ЯРОСЕВИЧ

просить нас оповістити, що він приняв католицьку віру не по латинському, а по восточно-словянському обряду. Вістку про перехід Всч. о. Яросевича подали ми в 42 ч. за польськими часописами, котрі мабуть не зовсім точно передали оповіщення Луцького римо-кат. Еп. Ординаріяту.

Падолист

Падолист місяць жалю,
Падолист місяць смутку,
Киньмо спогадів грудку
На смуткові скрижалі.

Бо є смуток, що ломить
І є смуток, що кріпить!
Хто сумує несло по —
Смуток сила такому.

Падолист наш не ломить,
Падолист наш це сила,
Хоч ця сила з могили,
З нької свіжість, не втома.

Де червона калина,
З гробу сила там наша,
Хоч там горя є чаша —
З чаші щастя Родини.

Я. Вільшенко.

ВИСВЯЧЕННЯ НОВОГО ЕПИСКОПА

21. ц. м. відбулося в церкві української колегії св. Сергія висвячення нового гр.-катол. епископа о. д-ра Івана Бучка, при участи митрополита Шептицького й епископів Григорія Хомишина зі Станиславова й Иосафата Коциловського з Перемишля. Присутні були між іншими радники польської амбасади при Ватикані.

СКЛИКАННЯ СОЙМУ

На основі припису польської конституції сойм скликаний на звичайну сесію на день 31 листопада. Сесія в дійсности розпічнеться кілька днів пізніше.

ДИМІСІЯ УРЯДУ У ФРАНЦІЇ

Дотеперішний французький уряд з Бріяном на чолі уступив з тої причини, що парлямент незначною більшостю постановив розпочати 15 листопада наради над заграничною політикою уряду. Уряд був цему противний і тому подався до димісії.

ВІДКЛИКАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ АМБАСАДИ З БЕРЛІНА

Всі члени дипльоматичного представництва Італії в Берліні разом зі всіми урядниками дістали від Муссолінія приказ негайно приїхати до Італії. Причиною того незвичайного розпорядку італ. голови міністрів має бути крадіж в берлінській амбасаді важного дипльоматичного акту, писаного шифром (таємним письмом). Тому що сама амбасада не вияснила справи цеї крадіжи, буде в цілому складі, до портієра включно, відповідати перед судом за недогляд. На місце відкликаного з Берліна амбасадора Марескотія має бути післаний до Берліна дотеперішний амбасадор в Москві др. Черутті.

Ширіть наш часопис.

В службі для Церкви і свого народу

Канадійський Епископ Впреосв. Василь Ладика в окруженню канадійських Василіян.

З ЖИТТЯ НАШОЇ ЕМІГРАЦІЇ У БРАЗИЛІЇ

Перші еміґранти в Прудентополі.

Дня 16 квітня 1896, о год. 2-ій з полудня заїхали до Прудентополя два перші вози, що привезли перших еміґрантів. Оба вози належали до Генриха Креммера. З прибуттям нових еміґрантів ожила місцевість. Повстає урядова початкова школа під назвою Бароу де Капанема, що під цею назвою остає і по нинішний день. В р. 1897 основує уряд другу силу учительську при місцевій рядовій школі. Еміґрація росла, напливали і Бразилійці. Еміґранти поволи розходяться в кольонію, щоб осісти на своїх „шакрах". Сам розвій кольонії домагався створення своєї політичної адміністрації.

В р. 1907 Директором кольонії так Прудентополя, як і потворених нових в границях мунісипія, іменовано Полк. Івана Лєха. Нові кольонії це: Жезуїно Маркондес і Сенадор Коррея. На цім становищі перебув до р. 1917. За його почином українське шкільництво зачинає одержувати підмогу державну, яка так дуже придається нашій українській громаді — молодому поколінню, що бажає освіти.

Перші священики.

До половини 1897 р., сталого священика Прудентополіс не мав. Українці майже два роки не мали його, доки не прибув бл. п. о. Кизима 1897. Латинники не мали постійного пороха аж дороку 1901. За цей час аж до 1907 — до латинників навідувались вже то німці, поляки, або італійці чи бразилійські священики.

В тім часі, коли латинники не мали свого душпастиря — заступав його уділяючи св. Тайн. латинникам, Впр. о. Маркіян Шкірпан Ч. С. В. В.

З приїздом українського місіонаря бл. п. о. Сильвестра Ч. С. В. В., нарід взявся до будови каплиці, яка стоїть і по нинішний день, перетворена на одну з шкільних кляс. З прибуттям бл. п. о. Антонія Мартинюка Ч. С. В. В., Українці взялись до будови великої церкви — її скінчено в 1903 році. Стоїть вона і до нині і богослужения будуть відправлятись у ній, доки не буде посвячена нова мурована святиня під покровом св. Йосафата. Початок її будови припадає на кінець р. 1907, а старання великі до її початків положив тодішний ігумен о.Евстахій Турковид Ч. С. В. В. З прибуттям бл. п. о. Кизими, тодішний Епископ Куритиби Йосиф Баррос, українську парохію в Прудентополи поручив ОО. Василіянам. Зі згаданих священиків працювали у Прудентополі отсі ОО. Василіяне: о. Сильвестер Кизима, о. Антоній Мартинюк, о. Мирон Хвилевський, о. Маркіян Шкірпан, о. Клим. Бжуховський, о. Рафаїл Криницький, о. Иоан Гарасимович, о. Януарій, Коциловський, о. Евстахій Турковид, о. В. Сенюта.

Перші священики ломили леди, а однак серед шалено невідрадних обставин удержали народ, що цей не падав не духові, а противно зорґанізувався у одну велику, сильну громаду.

Церков українських в Кольонії є кромі мійської, 6 — костелів латинських кромі 2 у місті, є 3.

Культурні установи.

З установ мійських, є український клюб „Україна." Президентом на цей рік вибраний п. Олекса Мартинець. По кольоніях істнують товариства просвітні — які містяться по домах записаних на громаду. Там звичайне містяться і школи і товариські сходини. Істнують товариства шкільні, товариства „Просвіти," — Тараса Шевченка, Митрополита Шептицького та инші.

„Кому: на, кому: ні“

Що пише большевицька преса про „колгоспи“.

Запроваджують большевики в себе „колєктивні господарства“ або як по їхньому — „колгоспи“, щоби в них селяне спільно господарили. Наші большевицькі підголоски як „Праця“ і „Рада“ майже в кождім числі вихвалюють те „колєктивне господарювання“ (от хочби „Праця“ з дня 20 жовтня). Послухаймо, що пише большевицька газета „Правда“, яка виходить у Москві. В 214 числі сеї газети з 17.IX. ц. р. говориться про найбільший і найкраще уряджений „колгосп“, що одержав навіть похвальні грамоти, дослівно так:

„Господарство працює виключно за кошти уряду... Майже всі члени „колгоспу“ мають власний живий і мертвий інвентар, а засади колєктивних господарств називають прямо: стоваришенням для дураків.

...Цілковита самоволя і нелад у господарстві, стверджено ряд грошевих надужить. Від часу повстання колєктиву, себто від 5 літ не провадиться серед членів комуни ніякої культурно-освітньої праці. Член ради комуни Кривенко сказав отверто працівникам: культурна праця тільки шкодить у господарстві; хто читає книжки або газети, сей непридатний для хліборобства. Дітей треба виховувати прутом, а не книжкою“.

Чиж не весело в большевицьких комуна? Зовсім як у пісонці: „кому на, кому ні“.

— —

Перед 50 роками заясніли перші електричні лямпи

Великий винахід американського вченого Томи Едізона

В жовтни ц. р. минуло якраз 50 літ, коли Едізон винайшов першу елєктричну лямпу. Сей винахід викликав справжній переворот у світі, бо удогіднив і дуже подешевив освітлення.

Над своїм винаходом працював Едізон безперервно 13 місяців. Ходило про це, щоб дібрати якийсь такий тоненький предмет, який би не спалювався коли через нього проходитиме елєктрична струя. Не вдавалися Едізонови проби з ріжними металевими дротиками й йому прийшло остаточно на думку спробувати для тої цілі звугленого волокна. Бо коли металеві дротики столплювалися під впливом елєктричного току, то знова вугляні волокна були дуже крихкі й тяжко було вмістити їх ненарушеними в скляних лямпах, звідки треба було випомпувати воздух.

Але думка була добра й остаточно по 6.000 невдатних пробах вдалося Едізонові зладити першу елєктричну лямпочку, яка світила 45 годин.

Едізон доказав, що витревалістю можна осягнути навіть найтруднійші цілі, коли тільки людина не зражується й вірить в успіх.

Душам поляглих героїв...

Цего року вже одинайцятий раз поклониться велика українська Родина Тіням своїх найкращих Синів В память героїв — на спомин грядущим поколінням — будують декуди й тревалі памятники.

Та чиж тільки се винен католицький нарід своїм помершим дітям? Чи не подалибми руку тому, що потапає серед повени, або гине в пожарі? Чи не спомоглибми жебрака, що в лахмані, просить милостині?

Якраз цего року можемо прийти з помічю д у ш а м терплячим у чистилищі. В наших руках цего року неабиякий привілей уділений св. Церквою. Кождий священник кождого дня, при кождій Службі Божій може примінити одній душі в чистилищі відпуст повний. Кождий католик може жертвувати відпуст повний для душі в чистилищі богато разів. Використайте це масово! Пояснім це другим і заохочуймо до несення помочі душам.

Користаймо з того особливо в листопаді. Це в католицькій Церкві місяць душ терплячих. Жертвуймо сі відпусти за рідню, попередників, товаришів, бідних, опущених, забутих, нами скривджених, згіршених, безпомічних.

Колиб кождий Українець-католик увільнив лише одну душу з чистилища — кількоби ми зискали Помочи з Неба для нашої Церкви і Народа. Яких теплих заступників зєдналиби ми самі собі між тими бідними душами тоді, коли ми знайдемося між терплячими душами в чистилищі. *о. Лев Мельник (Папортно)*

К. К.

Св. Павло

(Продовження.)

В кілька днів потім прийшов до нього Епафродит.

Павло зрадів:

— Вернув мені тебе Господь, вислухав молитви моєї.

А Епафродит:

— За тиждень думаю рушати в дорогу до Филип.

— Ти в дорогу!? Та деж у тебе ще тілько сили є, щоб видержати невигоди подорожі. Тиж ще виглядаєш, що одна снасть.

— Тому, що ще не чуюся на силах, вибираюся в дорогу щойно за тиждень.

— Так, значить, нам із Тимотеєм треба до тижня скінчити послання. Знаєш, Епафродите, увесь час як ти лежав недужий, не міг я ніяк забратися до викінчення послання моїм любим Филипянам. Та тепер уже заберемося оба з Тимотеєм.

І зараз таки забрався з Тимотеєм до роботи.

Як по тижневі Епафродит прийшов до Павла, Павло передав йому готове послання й каже:

— Передай їм, брате, це послання та поздоров їх, усіх ще окремо від мене. Скажи, що я прошу їх і благаю, щоб жили в згоді й у любови.

І сердечно розпрощався з Епафродитом і сказав ще на відхідне:

— Сповісти їх, що тільки моя справа тут покінчиться, я ще загощу в Филипи.

А справа Павлова взяла добрий оборот. Приятелі, що він їх мав чимало в цісарській палаті доносили йому, що його справу скоро вже полагодять із користю для нього.

Павло став думати про нову подорож. Бажав іще раз відвідати всі місця де навчав.

— Заки Господь покличе мене до себе, а час цей уже недалекий — хочу ще поблагословити всі громади, де навчав я — говорив своїм товаришам.

Одного дня каже до Онисима:

— Сину мій Онисиме, вернеш до твойого пана!

Злякався Онисим:

— Учителю, не відсилай мене від себе, я боюся станути перед очі Филимонові.

— Чого тобі боятися? Я знаю Филимона, він добра людина. Ти не підеш так без нічого тільки з листом від мене. Филимон сповнить моє прохання й прийме тебе назад. Тай ще тому нема тобі чого боятися, бож знаєш, що в нього перебуває тепер воїн Архип, а я прохав його, щоб він вставився за тобою.

На це Онисим:

— Піду. Хай буде, що буде.

І взяв письмо Павла до Филимона та попращався з Павлом.

— Я про це написав, та й ти ще скажи, щоб приготовив господу, бо скоро вже я буду гостем у нього.

Сповнилася Павлова надія. Через кілька днів принесли йому з цісарського двора радісну вістку:

— Ти вільний, Павле!

— Можу, значить, рушати в дорогу — зрадів Павло.

— Можеш — сказали йому.

— Зараз завтра рушаю в дорогу — каже Павло до товаришів. — В моїх літах уже кожна хвилина дорога — не можна гаяти часу, не можна відкладати. Дуже ти придавсяб мені у дорозі, Луко, та не хочу брати тебе з собою, бо маєш тут досить недужих братів, що потребують твої опіки. Поїдуть зі мною Епафраз, Аристарх та Димас.

На другий день велика громада християн відпроваджувала Павла гень далеко за місто. За містом розпращався з ними Павло й поблагословив їх:

— Я ще верну до вас — сказав — Верну до вас, знаю це, щоби тут у вас зложити голову мою, щоб від вас відійти до Господа мого.

НАСЛІДКИ БОРОТЬБИ З ВІРОЮ

Урядовий радянський часопис „Ізвєстія“ (Вісти) подає викази про вислідки боротьби большевиків з вірою.

І так за 1628 рік зачинила радянська влада на всіх землях Радянщини 354 церков, 38 монастирів, 59 жидівських божниць і 30 магометанських мінаретів та 43 святинь інших віроісповідань. В 1929 р. не закинули большевики цеї боротьби й не зменшили її.— Хоч ще рік не скінчився, зачинили вже 253 дальших церков.

Та це все не вдоволяє ще большевицьких „безбожників“. Вони домагаються від своєї влади ще сильніших переслідувань віри й зачинення ще більшого числа святинь.

Так воюють із Богом слуги дявола.

ДИВНА ПТИЦЯ

В Африці, в Етіопії живе птиця, що її зовуть носоріжкою від наросту на дзьобі. Вона з породи зазуль і живиться ростинами. В часі парування вишукують собі самчик і самичка дупло в дереві й там стелять гніздо. Коли самичка сидить на яйцях, то самець заліплює отвір глиною так, що самичка може тільки голову висунути. Сидить вона там так, поки не висидить молодих і поки вони не станут здібні до лету. Самчик мігби тепер зівсім не журитися родиною, та він дальше приносить харчі замурованій самичці. Вияснюють це тим, що колиб самчик не заліпив гнізда, то вивірки й малпи моглиб напасти на гніздо й пограбувати.

Новий розпорядок радян. міністер. освіти

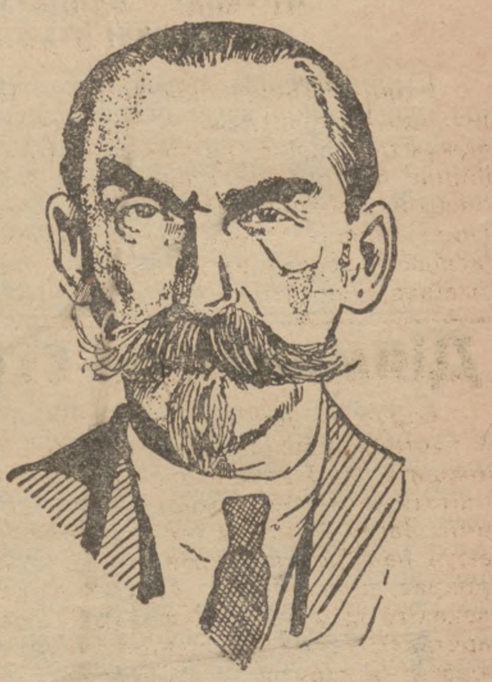
Большевицьке міністерство „освіти“ видадо обіжник до всіх друкарень Радянщини з порученням, щоби слова: Ісус Христос, Бог, Єгова, Саваот і т. п. та всі імена святих друкувати з малої букви. Зате з великої букви мають друкувати тільки назви всіх поганських божищ цілого світа тай імена Юди, Магомета й Мойсея.

Як виявилося, такі рішення прийняли на останньому зїзді безбожників, а народний комісаріят „освіти“ на їх внесення видав цей розпорядок.

Тратять уже видно большевики розум зівсім, коли аж такого способу боротьби хапаються.

Та даремно силкуються, тільки себе й свій большевизм осмішують.

Побіч на образку б. чекіст, тепер комісар освіти на Україні Скрипник.

КІТ З ҐУМОВИМ СЕРЦЕМ

Перед пів роком розписувалися всі часописи про сензаційне відкриття російських учених, яким удалося оживити відтяту голову пса при помочі штучного серця. Очевидно Американці не могли остати по заді в ділянці „нових відкрить“ й одному з них удалося перевести досвід з котом, котрому на місце витятого серця, вставлено ґумове, яке порушувано електрикою. Один кіт з таким ґумовим серцем мав ще „жити“ цілих два дні.

Такі „наукові“ досвіди большевицьких і американських „учених“ — мають очевидно дуже мізерне значіння для правдивої науки. Звичайно ходить тут тільки про дешеву славу, яку при таких нагодах можна здобути в сензаційних ґазетах. Позатим є це тільки нелюдське мучення звірят, яке повинно бути як найостріше каране.

— —

Пішки йшов Павло з товаришами з Риму на північ. По дорозі як заповів відвідав Филимона. Филимон приняв його щиро, як батька рідного. А як Павло рушив дальше в дорогу каже:

— Тобі Онисим дуже в дорозі придасться. Він дуже привязаний до Тебе. Візьми його з собою.

— Як що він має до цього охоту й тобі не потрібний — то дуже радо прийму його до товариства, не як раба, не як слугу, а вище слуги, як брата любого.

Покликав Филимон Онисима, а Павло питає в нього:

— Онисиме, твій пан Филимон дає мені тебе, чи ти хочеш іти зі мною.

А в раба очі засяли радістю:

— Хочу, хочу — і припав до Павла та цілував поли його одягу.

— То підеш зі мною—каже Павло.

Щиро пращалися з Павлом і Филимоном і його жінка Апфія і домівники його, та воїн Архип.

Пройшов із товаришами старий, хирний, сивий, апостол насамперед Дальматію, Македонію й Грецію, а потім Тракію й Малу Азію, Фенікію й Палестину, в останнє помолився в Єрусалимі на Оливній горі, на місці де перед муками й смертю молився Христос. Потім із Яфи виїхав кораблем, здовж Африканського побережа, а відтіля попри Сицілію та Сардинію й Корсику до Пиренейського півострова. У Нарбоні висів із корабля й знову пішки пустився з поворотом до Риму.

Вертав покріплений на дусі, бо скрізь бачив, що росте й кріпне Христова Церква, скрізь християне витали його радісно та сердечно, й богато ще в цій подорожі придбав він нових вірних Церкві Христовій. Де треба було, висвячував і постановляв епископів і лад заводив.

Покріплений та в душі відмолоджений, хоч тілом змучений і виснажений вертав Павло в столицю всесвітньої римської держави.

Та Рим невеселий зустрінув його. Руїни та згарища привитали його вже з далека, як підходив до мурів Риму.

— Що це, чи напад який ворожий був на столицю римської держави? Та ні, хто зваживсяб нападати на могутню державу, хто зважився руйнувати Рим?! Це в люту хуртовину певно знявся пожар і знищив горду столицю...

Як увійшов із товаришами в мури міста ще більше стрівожило його, що ніде не бачив християн. Коли прийшов на свою домівку аж тим довідався про все від господарів:

— Лютий Нерон — сказали йому— скажений! Для власної приємности велів підпалити Рим. І з покрівлі своєї палати приглядався пожарові та на лірі пригра ваючи оспівував красу пожару й славу Риму, що пропадав у морі полумя. Як пішла про це вістка по місті, все місто збурилося й грозило цісареви. Жорстокий та трусливий Нерон злякався й щоб відвернути гнів народу від себе, велів своїм заушникам пустити вісти, буцім то християни підпалили Рим із ненависти до старих богів Риму.

Посумнів Павло, а потім каже:

— Нерон, це бич Божий на Рим за розпусту. Рим і його цісарів жде доля Вавилона,

А господар оповідав дальше.

— І від тоді виловлюють християн, де можуть і одних замучують у цирку, а других у цісарських садах привязують до палів та обливають смолою й палять їх як смолоскипи. Цісар із усім двором своїм приглядається мукам християн та оспівує цей вид так само, як оспівував пожар Риму.

— Треба мені йти між християн, потішити їх та додати духа, щоб відважно терпіли муки й смерть за віру, Христа.

А господар:

— Не найдеш їх у давніших збірних місцях, сходимося ми в катакомбах. Там новий, здоровий підземний Рим...

Павло на це віщим духом:

— І цей новий Рим переможе старий, спорохнявілий Рим.

(Кінець буде).

Китайці бойкотують англійські товари

Великі втрати англійських купців.

Східна Агенція повідомляє з Нанкіну, що Китайці дуже остро перепроваджують бойкот англійських товарів. Дійшло до того, що тільки в одній кантонській провінції три чверти англійських склепів треба було замкнути. Наслідком сього загостреного бойкоту Китайців, поносять англійські купці около 8 міліонів долярів втрат денно. Китайські націоналісти, які перепроваджують сей бойкот, мають намір зовсім усунути англійське торговельне посередництво зі свого краю. Не знати однак, чи виконають Китайці той свій плян, бо на їх нещастя нема в них згоди й порозуміння між собою.

Діяманти в струсиних жолудках

Струс це велика птиця, що живе на пустинях в Африці та в Західній Азії. Доходить до 3 метрів висоти. Крила має й літати ними не може. Живе громадами. Задля його гарних пер, яких уживають пані до капелюхів та до інших прикрас, полюють на струсів, а навіть плекають їх у великих фармах (господарствах), Тепер ще більше будуть полювати на струсів. Ось недавно один ловець найшов у струсиному жолудку кількадесять діямантів (дорогі каміння самоцвіти, білі, як скло). Діяманти великі та дуже гарні. Такі, кажуть, можна рідко найти навіть у найславніших копальнях діямантів. Також, коли інших струсів патрошили найшли в них діяманти. Тепер струсам біда. Люде ласі на діяманти кинулися на струсів юрбами. В останніх часах струси мали спокій, бо не було великого попиту на пера.

Упадок хліборобської продукції в Радянщині

Як випали жнива в колєктивних господарствах? — Даремні зусилля большевиків. — Становище хліборобів-„кулаків“.

Большевицькі часописи оголосили справоздання про висліди т.зв. колєктивізації сільського господарства за минулий господарський 1928/1929 рік. Зі справоздання виходить, що число всіх селянських дрібних господарств, які приступили до колєктивного (спільного) господарювання, виносило в сім році на Радянщині поверх оден міліон. Поверхня засівної площі сих сколєктивізованих господарств обіймала 5 міліонів гектарів. Загалом створено 53 великих зернових колєктивних господарств з 2 і пів міліонами гектарів поля. Пересічний збір збіжа в тих колєктивних господарствах виносив 10·2 кірця з гектару або

около 6 кірців збіжа з 1 морга.

Таке урядове справоздання з висліду жнив в колєктивних господарствах на Радянщині подала большевицька преса. Тут уже кождий, хто має хоч найменше поняття про хліборобські справи, мусить здивуватися, що на врожайних землях України й Росії

такі нужденні збори.

Такий вислід жнив кидає ярке світло на упадок хліборобської продукції в Радянщині. Не треба забувати, що большевицька влада докладала всіх зусиль і не жалувала грошей на

вивінування колєктивних господарств у рільн[illegible]і машини,

щоб таким чи[illegible]ом заохочувати селян приступати до [illegible]осподарських комун, або як їх звичай[illegible] називають „колгоспів“, себто колє[illegible]тивних господарств.

Отож виявилося наглядно, що система колєктивного господарства й комуни на селі зовсім не оправдується й не надається. Мимо великої матеріяльної помочі від держави, колєктивні господарства не дали навіть такого збору, який дає

найгірше селянське господарство

на менше врожайній ріллі. Большевики надіялися одержати від „колгоспів“ великі скількости хліба, яке їм потрібне

на вивіз заграницю.

Тимчасом сі „колгоспи“ ледви самі виживлять своїх членів.

Большевицька політика на селі не осягнула своєї цілі. Переслідуваний заможний хлібороб-„кулак“ (або „куркуль“) засіває лиш тільки поля, скільки йому потрібно для прокормлення своєї родини. Державі дає він збіжа лише тільки, скільки потрібно

на заплачення податку.

„Колгоспи“ і „радгоспи“ (с. є радянські державні господарства, які повстали з колишніх панських маєтків і якими управляють большевицькі комісарі) витворюють рівнож дуже мало збіжа так, що про вивіз збіжа заграницю большевики не можуть думати. Дотепер ратувалися вони в той спосіб, що спеціяльні хлібозаготовчі комісії

реквірували збіже в хліборобів

шляхом примусового викупу. Але той спосіб заготовлювання збіжа для держави, стрічає в останніх часах щораз то сильніший, деколи навіть збройний спротив селян. Коли большевики не попустять хліборобам, то грозить їх державі господарська руїна.

— —

ПОЖЕЖІ В ЛЬВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ

В господарстві Івана Вебера в Милятичах під Львовом повстав пожар. Огонь перекидався з господарства на господарство. Наслідком цього згоріло зівсім сім господарств із засобами збіжжа та господарським знадібям.

В громаді Любіні коло Яворова в ночі згоріло дві хаті, пять стоділ, пять стаєн і три шопі зі збіжжам. Шкоди є на 50 тисяч золотих. У часі пожару попікся господар Василь Баван.

В будинках Івана Маленчука в Бориничах коло Бібрки повстав пожар, що знищив дім і стодолу зі збіжжам.

ВОРОШИЛОВ ГРОЗИТЬ

Начальний вожд большевицької армії Ворошилов промовляв недавно на зїзді молоді в Москві і сказав м. и. таке: „На кождий удар з боку білогвардейських і китайських панів відповідаємо подвійним ударом. Якщо китайські генерали не розуміють, що наша мирна тактика не свідчить про нашу слабість, а про наш тверезий розум, то ми переконаємо їх про силу нашої зброї“.

НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

В Японії розійшлися чутки, що большевицькі війська приготовляють великий загальний наступ на китайську границю. На випадок, колиб большевики вдерлися в глибину Манджурії, то 10 японських курінів, які находяться на манджурській території виступлять в обороні японських інтересів у цім краю. На ріці Сунгарі розїзджають большевицькі воєнні судна. Китайці висилають рівнож дальші відділи на границю.

ЗНОСЯТЬ ХРИСТ. КАЛЕНДАР

Весь культурний світ приняв уже численння літ від Різдва Христа — та більшовики з ненависти до християнства в себе зносять цей календар, а вводять свій, большевицький. Роки будуть числити не від Різдва Христа, тільки від большевицької революції, так, що теперішний рік буде в них не 1929, як у всему світі, тільки 12. Крім сього кожний день тижня (а більшовицький тиждень, як знаємо вже, буде мати тільки пять днів) крім большевицької назви, буде мати й свій знак: перший день буде мати як знак більшовицьку звизду, другий серп, третій молот, четвертий земську кулю, а пятий большевицький прапор. Зробили, кажуть, це тому, що на Радянщині хоч вже вони 12 літ панують, сила-силенна неграмотних. Неграмотні будуть пізнавати дні по цих знаках,

ЗАСУД ПИЛИПА ГАЛЬСМАНА

Оноді запав у процесі проти Пилипа Гальсмана, посудженого за нарочне вбивство свого батька присуд, яким покарано обвиненого на 4 роки вязниці за ненарочне вбивство батька. Про перебіг цілої справи Гальсмана доносили ми в 41 ч. „Правди“. Студент Гальсман вироку не прийняв і заявив, що він не винен в убивстві батька. Оборона внесла зажалення неважности.

ХМАРОДЕР НА 150 ПОВЕРХІВ

На одному з останніх засідань нюйорського магістрату рішили будову найвищого дому, якого ще доси не було. Буде це будинок товарового дому. Цей дім матиме 150 поверхів. На кріврлі дому влаштують велику летунську стацію. В будинку буде зайнятих 150 тисяч людей. Будова буде коштувати 75 міліонів долярів. А будувати будуть вісім літ.

Такі доми називають „хмародерами", тому що вони сягають понад хмари, себто продирають їх.

Політичний словар

Берімся до політичної самоосвіти

Часто трапляються у наших часописах чужі слова, які вживаються в українській мові для означення якихсь політичних справ, обставин чи осіб. Такі чужі слова має кожда сучасна мова, отже й не диво що й у нас, народу недержавного, є тих слів чимало. Ті слова запозичені або з латинської мови, або з нових европейських мов.

Нерідко можна стрінути у нас людей, навіть освічених, котрі неправильно розуміють та вживають чужі політичні вислови.

Редакція „Правди", бажаючи улекшити своїм читачам розуміння ріжних чужих політичних висловів, уживаних у газетах, подаватиме від нині в окремій рубриці „Політичний словар", пояснення чужих слів з области політики в поазбучнім порядку.

Булоб добре, якщоб читачі переписували сей словар в осібний сшиток. З цього булаб і поміч на майбутнє, бо память людська коротка, газета легко може загубитися, а добре оправлений сшиток може заступити на всякий випадок друковану книжку.

А.

Абдикація — зречення пануючого з престола; уступлення державної влади.

абдикувати — зрікатися державної влади, престола.

абсолютна більшість — беззглядна більшість, що остає по відокремленню всіх противних голосів.

абсолютна влада — необмежена без співучасти громадян правлінню; неконституційна.

абстиненція — повздержність

абсурд — недоречність

аванґарда — передня сторожа

аванс — перенесення на вищий уряд

автентичний — правдивий, непідроблений

автохтон — тубилець, первісний мешканець краю; звідси походить і прикметник **автохтонний**

автоґраф — власноручне письмо

автократія, **автократизм** — єдиновластє, получення законодатної й виконавчої влади.

автократ — самовладний пан

автократичний — самовладний

автономічний — самоврядний, що сам собою управляє (край, громада)

З країни вічної отаманщини

Про Китай і Китайців

Старинний китайський образ: Управа ріллі в давнину в Полудн. Китаю. Тип „білого" Китайця, що оре слоном.

Китай, се найбільша держава на світі, бо обіймає простір 10 міліонів кв. км., себто 20 разів більший від України й має 430 міліонів населення. Нині ся великанська держава потапає в огні домашної війни й безнастанних бунтів і повстань генералів, що свій край довели до страшної руїни й упадку.

Цілі багаті колись провінції перемінилися нині в пустелі, в яких люде сотнями тисячів помирають з голодової смерти.

Китайський нарід не творить однородної національної цілости, бо й походження його є ріжне. Сей великий нарід повстав з кількох людських рас і дуже багато ріжних племен і народів. Назагал можна поділити китайців на жовтих і білих. Жовті, походять з монгольської раси, білі з мішаної раси монгольсько-кавказької. Оба ті китайські типи мають округлу голову, великі але невистаючі уста, широкий короткий і сплощений ніс, очі малі й скісні і чорне тверде волосся.

Китайці є в більшости визнавцями релігії Конфуція, що полягає на віддаванню почести помершим і додержуванню певних моральних заповідей. Християнська релігія починає там щойно в останніх часах ширитися і Китай, хоч має вже своїх родовитих епископів і священиків, остає все місійним тереном католицької Церкви. Католиків-Китайців є вже поверх 2 і пів міліона й число їх в останніх часах щораз швидше зростає

Плекання кінських копит

Сухі й крихкі копита обкладаємо глиною або вареним льняним сімям. Потім треба конечно намастити ріг копита товщем. Та не тільки чистим смальцем, щоб не заткати пор, (дрібосенських дірочок, що ними дихає скіра) що сталося, при вжиттю чистого товщу. Перед кожним ужиттям товщу або масти треба копито добре вимити миляною водою. Коли копито потріскане, то треба місця де є щілини добре закікувати. До цего треба копито насамперед вичистити клочем намоченим у бензині або в етері й це місце надскробати ножом або скробачкою (рашплем). Розігрітим ножем чи лопаткою вмащуємо кіт у щілинки й держимо ногу так довго в горі, поки кіт не затвердне звісім, так що потім можна в нього вбивати й цьвяхи. При підковуванню копита треба поступати дуже дбайливо та обережно, бо через неправильне підкуття кінь дуже тратить на вартости. При підковуванню треба підкову допасувати до копита й на відворот. Усувати з копита треба тільки це, що муситься та й тут треба ще поводитися дуже обережно. Щоби не вся вага тяжила на середині підошви, підтинаємо тільки мертву роговину підошви й обрізуємо стіну від пяти до гострого кінця копита кілько можна. Та найкраще не робити це самому тільки віддати ковалеви, що розуміється на цьому.

ЩО ВИВОЗИТЬ ПОЛЬЩА?

У вересни ц. р. вивезла Польща 1.996.345 тон товарів, вартости 262 міл. і 31 тисяч. золотих. В порівнанню з попереднім місяцем вивіз зменшився на 203.242 тон, вартости поверх 18 міліонів. Найбільше, бо на суму майже 18 міліонів зменшився вивіз споживних артикулів. Вивіз дерева й вугля впав також на 8 міліонів.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

27. 14. **Неділя 18 по Сош. Св. Отців семого Собора. муч. Назарія**, Преп. Параскевії. Глас 1. Євг. утр. 7.

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гди розв стхр. вскр. 4. і Отців 6. Сл. Отців І н. догм. 1 гл. Вход. Чтенія Отців 3. Стхвні вскр. Сл. Отців І н. Богород. вскр. стиховних 4 гл. Троп. воскр. Сл. Отців І н. Богор. вскр. 4 гл. Отп. велик. Повеч. мале — конд. Отців. Полунощн. недільна. Утреня. Бг. Гдь. троп. воскр. 2 р. Сл. Отців І н. Богор. Проче воскр. гласа 1. Полиєлей нед. Канони воскр. Богор. і Отців. — катав. „Отверзу“ По 3. п. конд. ікос воскр. Сідал Отців Сл. І н. Богород. По 6. п. конд. — ікос Отців — По 9. п. Світил. вскр. Сл Отців І н. Богор. На хвалите стхри вскр. 4 і Отців 4. Сл. Отців І н. Преблагословенна По отпусті Сл. І н. стихира еванг. На часах троп. воскр. Сл. Отців — конд. Отців. Сл. Божа. Антиф. нед. троп. воскр. Отців Сл. конд. Отців І н. Заступнице. Прокім Апост Алл. Євг. і Причаст, нед. ряд. і Отців. (Апост. 188 і 334 Євг. Лук. 17. і Йоана 56).

28. (15) **Понеділок.** Преп. Євтимія і Препмч. Лукіяна. 29. (16) **Второк.** Св. муч. Лонгіна сотника. 30. (17) **Середа.** Св. Пророка Осії і Препмч. Андрея. 31. (18) **Четвер.** Св. Апост. Луки Єванг. (Полиєлей) **Пятниця.** 1/XI. (19) Св. Пророка Йоіла і мучен. Уара. 2. (20) **Субота.** (Димитрієва) Св. мч. Артемія.

Св. муч. Назарій був сином поганина, але мати його Перпетуа була християнка і навіть причислена Церквою межи святих. Виховувався св. Н. в Римі під оком папи св. Ліна. В молодім віці виправився до Швайцарії, де в місті Женеві збудував першу християнську церкву. Звідси перейшов у Галію (теп. Францію), де проповідував слово Боже. Там його за це мучили, а відтак прогнали з краю. Тоді Назарій вернув до Італії і проповідував Христову науку в Медіоляні. На приказ римського цісаря Нерона його арештували, мучили і відрубали голову. Сталося це около 49 року по Різдві Христовім.

Препод. мати Параскевія походила з Сербії з села Епіват. Вона вела життя пустельниці в строгім пості і молитві. Упокоїлась в ріднім селі і там була похоронена. По многих літах найшли люде її нетлінні мощі і зложили в місцевій церкві св. Петра і Павла. При її гробі стали діятися чуда. Тоді болгарський і сербський король Асон з великими почестями спровадив св. мощі до своєї столиці Тернова. (Длятого ту св. Параскевію називають „тернівською“ для відріжнення від инших святих того самого імени. А іменно св. Параскевії Пятниці 28 ст. ст. жовтня, і св. Параскевії родом з Сицилії 26 ст. ст. липня). Коли Турки запанували над Сербами і Болгарами, їх султан Селім II забрав мощі св. Параскевії і разом з иншими дорогоцінними річами вивіз до Царгороду. Турки віддали мощі християнам, а царгород патріярх видав їх на просьбу молдавського воєводи Василія до Яс, столиці Молдавії. Торжественне перенесення відбулося 1641 р. Мощі находяться там і до нині в церкві Трох Святих.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

1. XI. 1918. По розпаді Австрії Українці обняли владу ві Львові й у Галичині. З цього початок польсько-української війни у Львові. Українці державлися у Львові до 22 падолиста.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

27. X.	схід сонця	6·9,	захід	16·12
28. X.	„	„	6.11,	„	16·10
29. X.	„	„	6.12,	„	16·08
30. X.	„	„	6·15,	„	16·09
31. X.	„	„	6·17,	„	16·05
1. XI.	„	„	6·19,	„	16·03
2. XI.	„	„	6·20,	„	16.01

Під кінець жовтня і з початком листопада заповідають студінь.

Подяка за жертви

Виділ Укр. Кат. Товариства ім. св. Володимира В. в Дельменгорсті (Німеччина)

складає сердечну подяку усім нисше поданим громадянам за жертви зложені на справлення фелона: Сидій Й. 4 марки, Янічек 2, Брінінг 1, Фігоф 3, Вульф 6, Тейріх 2, Онищак 1, Рудник Марія 13, Павлічек 0·50, Бедрій 2, Фуглєвич 2, Росса 0·50, Дудинський 1, Наконечний Прокіп 0·50, Пасечна М. 0·50, Пекар Мих. 0·50, Гранковський Іл. 1, Немюк Д. 1, Маліцка Н. 5, Сидій Кат. 13, Нітковський 0·50, дрібна збірка 3, Бейм Мар. 2, Гусак 6, Босак 2, Лобач А. 10, Гаврилів 10, Сливич 25, Сополіга 2, Слободзка 3, Русиновська А. 2, Варчак Ол. 2, Гонтар 10, Пуковський Ів. 23, Гриців Кс. 6, Дозганич 1·50, Варцаба 7, Сич М. 8, Людвин Кат. 6, Попйолек А. 6, Пилипяк Мих. 2, Шрейбер М. 6, Миськів М. 5, Люта Т. 3, Рій Івась 2, Газда М. 3, Прегля 2, Гвоздюк Ю. 4, Шатковська 11, Пилипівський 6, Штумпка 1, Нарольська 13, Якіш Р. 1, Петко 0·50, І. М. 3, Гудз 1, Плетенка 2, Балюшко 2, Сальо 0·50, Чиж 4, Генек 1, Незнаний 3, Гавки 1, Чіпак М. 5, Мельничук 0·50, Швед 10, Прус 0·50, Бринецький 20. Разом 308 марок 50 фенігів.

БІРЖА

Доляр амер. в приватнім обороті 8·88·25.

Збіжа. Овес трохи піднісся в ціні. Впрочім положення на збіжевій біржі без змін.

ОПОВІСТКИ

Потрібний зараз молодий, безженний фаховий, меткий, працьовитий, побожний, та солідний кооператор-склепар до ведення кооперативи, котрий заразом обнявби посаду секретаря громадського в двох громадах, та як іспитований дяк тенор чи барітон бувби помічником дяка, а з часом і дяком, умів провадити хор церковний, занявбися оживленням місцевого гуртка аматорського при читальні „Просвіти“, бувби помічником пароха у просвітній та економічній праці чи то при кружку „Сільського Господаря“ чи при Спілці молочарській. Помешкання даром. Вимагані свідоцтва фахові, рекомендація від свого уряду парохіяльного. Услівя платні і зголошення слати на адресу; Грк. Кат. Уряд Парохіяльний, Війське, п. Залуж ад. Сянок. Стація в місци. 1—2

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неч Зач. П. Д.